33
Kohdunkaulan syövän seulontatutkimusten hankinta HUSLAB-liikelaitokselta

Pöydälle 14.05.2013

HEL 2013-006323 T 02 08 02 01

Päätösehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättänee esityslistalla esitetyin perusteluin, että 25–65- vuotiaiden helsinkiläisnaisten kohdunkaulan syövän seulontatutkimukset hankitaan 1.1.2014 alkaen HUSLAB-liikelaitokselta.

Edelleen sosiaali- ja terveyslautakunta päättänee todeta, että osapuolia sitova sopimus ei synny tämän päätöksen tiedoksiannolla vaan vasta kun osapuolet ovat allekirjoittaneet asiasta sopimuksen.

Lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta päättänee määrätä, että virastopäällikkö allekirjoittaa tämän päätöksen perusteella tehtävän sopimuksen sekä päättää Helsingin kaupungin puolesta sopimuksen irtisanomisesta ja purkamisesta.

Esittelijä

Taustaa

Gynekologisen irtosolunäytteen eli PAPA-kokeen avulla voidaan todeta kohdun kaulaosan syöpää edeltävät kudosmuutokset ja hoidolla estää varsinaisen syövän kehittyminen.

Terveydenhuoltolain 14 §:n mukaan kunnan on järjestettävä alueellaan valtakunnallisen seulontaohjelman mukaiset seulonnat. Terveydenhuoltolain nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen mukaan näihin seulontoihin kuuluu mm. kohdun kaulaosan syövän seulonta 30-60 -vuotiaille naisille viiden vuoden välein. Helsingissä on seulottu ikäluokat 25-65 -vuotta.

Vuosina 2000-2008 kohdunkaulan syövän joukkotarkastustoiminta kuului HUS- kuntayhtymän ja Helsingin kaupungin väliseen palvelusopimukseen. Ostopalvelun sisältö oli tarkemmin määritelty erillisessä sopimuksessa. Vuonna 2008 kustannus oli 25,50 euroa/näyteenotto ja tutkimus. Seulontakustannus vuositasolla oli n. 800 000 euroa.

1.1.2010 toistaiseksi voimassa olevassa HUSLAB:n kanssa tehdyssä palvelusopimuksessa todetaan: "Sopimus sisältää sairauksien toteamiseksi terveelle väestölle ja odottaville äideille tehtävät

seulontatutkimukset. Kuitenkaan sopimukseen eivät sisälly kohdunkaulasyövän seulontatutkimukset, ellei niistä erikseen myöhemmin sovita."

Hankintalakia ei sovelleta hankintaan, jonka hankintayksikkö tekee sidosyksiköltään (HankL 10§).

Seulonta vuosina 2009-2013

Terveyslautakunta hyväksyi 4.3.2008 terveyskeskuksen hankintastrategian ohjeellisena noudatettavaksi. Hankintastrategian mukaisesti terveyslautakunta päätti 17.6.2008 PAPA-seulonnan kilpailuttamisesta.

Tarjouskilpailun perusteella PAPA-seulonnan palveluntuottajaksi valittiin Vita-Terveyspalvelut Oy sopimuskaudeksi 1.1.2009–31.12.2011. Hankintaprosessin pitkittymisen vuoksi seulonnat hankittiin Vita-Terveyspalvelut Oy:ltä aluksi suorahankintana. Lopullinen sopimus allekirjoitettiin 21.8.2009. Lisäksi terveyskeskuksen toimitusjohtaja päätti terveyslautakunnan valtuuttamana kahden vuoden optiokaudesta alkuperäistä toimitusta vastaavilla ehdoilla. Optiokausi päättyy siis 31.12.2013. Seulontatutkimuksen hinta on ollut koko sopimuskauden ajan 21,80 euroa/tutkimus.

Vita Terveyspalvelut Oy:n raportin mukaan vuonna 2011 tutkimuksiin kutsuttuja oli 43 552 ja tutkittuja näytteitä 30 410. Osallistumisprosentti oli 70. Vuosina 2005–2007 osallistumisprosentti vaihteli välillä 63–66, vuonna 2009 66 ja vuonna 2010 65. Osallistumisprosenttia on todennäköisesti lisännyt tutkimuskutsun esivarattu aika sekä keskeisellä paikalla sijaitseva näytteenottopaikka.

Vuonna 2011 ASCUS-tapauksia ja tätä korkeampia luokkia oli 3 508 eli 11,5 % (koko Suomessa vastaava luku noin 6 %) tutkituista ja papa-luokka 3-4 osuus oli 0,6 % tutkituista. Kliinisiin jatkotutkimuksiin ohjattiin yhteensä 344 potilasta eli 1,1 % tutkituista. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirissä jatkotutkimuksiin on ohjattu potilaita vuosina 2005 – 2007 1,7 % - 1,3 %. Koko Suomessa vastaava luku vuonna 2007 oli 0,9 % ja suuremmissa kaupungeissa tätä pienempi: Tämä viittaa Vita Terveyspalvelut Oy:n raportin mukaan poikkeaviin lähetekriteereihin eri alueilla (uusintakutsut ja riskiryhmät). Seulonnan kokonaislaskutus vuonna 2011 oli n. 660 000 euroa.

Seulontavuonna 2010 varsinaisia syöpätapauksia löytyi kolme ja vahvoja syövän esiasteita tai in situ tapauksia (Carcinoma in situ, Dysplasia gravis, CIN3) 23 tapausta. Tämä on aikaisempia vuosia 2004–2008 vastaava määrä.

HUSLAB:n tarjous

HUSLAB:lta on tullut 14.11.2012 tarjous papa-seulonnan tuottamisesta helsinkiläisnaisille. Tarjous on tämän esityksen liitteenä.

Tarjouksen perusteella HUSLAB tarjoaa kohdun kaulaosan syöpäseulonnan (ns. joukko-PAPA) palvelua vuodesta 2014 alkaen arvonlisäverottomalla yksikköhinnalla 22,75 €. Palvelun yksikköhinta olisi kiinteä kolmen vuoden ajan.

Yksikköhinta sisältää seuraavat toimenpiteet:

Kutsuttavien listojen ja osoitetietojen hankkiminen Väestörekisterikeskuksesta sekä kutsujen lähettäminen tutkittaville, mukaan lukien niille asiakkaille, joilla edellisenä vuonna on todettu kontrollinäytettä edellyttävä löydös. Kutsuissa tarjotaan valmis aika. Niille henkilöille, jotka eivät saavu tutkimukseen, lähetetään uusintakutsu.

Näytteiden otto (ns. sytologinen näyte) kultakin tarkastettavalta helsinkiläiseltä naiselta. HUSLAB avaa Helsingissä sijaitseviin toimipisteisiinsä useita Papa- seulontapisteitä ja lisäksi käytettävissä on koko HUSLABin Papa-seulontaverkosto Uudellamaalla.

Näytteiden lähettäminen tutkittavaksi.

Näytteiden tutkiminen (sytomorfologinen tutkimus tai HPV-määritys tarvittaessa täydennettynä sytologialla erillisen sopimuksen mukaisesti).

Tutkimustuloksen lähettäminen tarkastetuille sekä tarvittaessa kehotus saapua jälkitarkastukseen tai kehotus kääntyä lääkärin puoleen myös silloin, kun on todettu muu kuin syöpään viittaava sairaus.

Tutkitun ohjaaminen tarvittaessa erikoislääkärin suorittamaan jatkotutkimukseen HUS:in gynekologian poliklinikalle.

Tutkimustulosten yhteenvedon lähettäminen kunkin vuoden huhtikuun loppuun mennessä tutkimusten suorittamisesta tilaajan nimeämälle yhteyshenkilölle.

Toiminnassa tarvittavien näytteenottovälineiden hankkiminen.

Tuottaja sitoutuu valvomaan palvelujensa laatua ja huolehtimaan palveluiden ajantasaisuudesta sekä antamaan tästä toiminnasta pyydettäessä selvityksen tilaajalle.

Joukkotarkastusten väestörekisteripoiminnassa kutsuttavista ja tutkituista valtakunnallisista rekistereistä annetun lain (556/1989) ja asetuksen (774/1989) 7 §:n mukaisesti.

Kohdunkaulan syövän joukkotarkastusnäytteet (Pt-PAPA-2) valmistetaan ja tutkitaan Meilahden patologian laboratorio 2:ssa, jonka tuotantoon kuuluvat kaikkien Uudenmaan alueen kuntien joukko-PAPA-näytteet (n. 25 000 näytettä) Helsinkiä ja Porvoon kaupunkia lukuun ottamatta. Lisäksi laboratoriossa tutkitaan n. 25 000 kliinistä PAPA-näytettä. Käytössä ovat sekä tavanomainen että nk. neste-PAPA-tekniikka. Yhteistyössä joukkotarkastusrekisterin kanssa tehdään HPV-DNA-diagnostiikkaa hybridikaappaustekniikalla. Laboratorio on akkreditoitu ISO-EN-standardien 15189 ja 17025 mukaisesti.

Meilahden patologian laboratorio kuuluu HUSLABin patologian ja genetiikan vastuualueeseen, jossa työskentelee 43 patologian erikoislääkäriä ja 9 sytologiassistenttia. PAPA-tutkimusten vastuulääkärinä toimivalla dosentilla on yli 24 vuoden työkokemus patologian erikoislääkärinä.

HUSLABin laboratorioissa samat patologit tutkivat kaikki gynekologisen potilaan näytteet, mukaan lukien joukkotarkastusnäyte, kliininen PAPA-näyte, kolposkopianäyte ja mahdollinen leikkausnäyte. Näin patologian tutkimukset liittyvät saumattomaan hoitoketjuun. Näytteet ovat samassa arkistossa ja käytettävissä asiantuntijakokouksissa. Patologit ovat kattavan täydennyskoulutuksen piirissä ja heillä on jatkuva vuorovaikutteinen kontakti hoitaviin lääkäreihin.

HUSLAB:in tavoitteena on perustaa vuoden 2013 aikana Helsingin ydinkeskustaan täyden palvelun laboratorio. Laboratorio tullaan sijoittamaan ydinkeskustaan siten, että sen tavoitettavuus julkisilla liikennevälineillä on mahdollisimman hyvä. Lisäksi perustettavan laboratorion aukioloajat tulevat olemaan muita laajemmat, sisältäen myös lauantaiaukiolon. Uudet laboratoriotilat suunnitellaan vastaamaan laboratoriotoiminnan tarpeisiin ja sujuviin prosesseihin. Tähän laboratorioon HUSLAB suunnittelee myös PAPA-seulontatoimintaa, mikäli HUSLAB alkaa tuottaa helsinkiläisten seulonnat.

Johtopäätökset

Tarjouksessa tutkimuksen yksikköhinta 22,75 euroa on 0,95 euroa korkeampi kuin vuonna 2008 kilpailutuksen tuloksena saatu ja 2,25 euroa alhaisempi kuin HUSLAB:n hinta vuonna 2008. Hankinnan arvioitu hinta on n. 680 000 euroa vuodessa. Kustannus olisi siis vuositasolla n. 20 000 euroa korkeampi kuin kilpailutuksen tuloksena saatu kustannus v. 2008.

Terveydenhuoltolain 33§:n mukaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on annettava alueensa terveyskeskuksille niiden tarvitsemia sellaisia erikoissairaanhoidon palveluja, joita perusterveydenhuollon ei ole tarkoituksenmukaista tuottaa.

Virastopäällikkö pitää perusteltuna, että koska ei ole erityisiä hintaan tai laatuun liittyviä syitä kilpailuttaa PAPA- seulontatutkimuksia, nämä tutkimukset tulisi hankkia HUSLAB:lta, mistä hankitaan muutkin sosiaali- ja terveysviraston tarvitsemat laboratoriotutkimukset.. Erityisesti tätä puoltaa se, että tällöin myös mahdolliset jatkotutkimukset, esimerkiksi kohdunkaulan koepalatutkimukset ja syöpähoidot, tehdään samassa organisaatiossa ja on odotettavissa mittakaavaetuja, kun kaikki HYKS-alueen kunnat hankkivat nämä palvelunsa HUSLAB:sta.

Terveysvaikutusten arviointi

Laadukkaasti toteutettu kohdunkaulan syövän seulontaprosessi aina kutsun lähettämisestä lopullisiin hoitoihin vähentää sairastavuutta ja kuolleisuutta kohdunkaulan syöpään.

Esittelijä

virastopäällikkö
Matti Toivola

Lisätiedot

Jukka Pellinen, hallintoylilääkäri, puhelin: 310 42305
jukka.pellinen(a)hel.fi

Liitteet

1 HUSLAB:n papaseulontatarjous

Otteet

Ote
HUSLAB